

Molt Illustre Senyor.

N vn paper que ha manifestat lo zel de certa persona natural desta Ciutat, se representa à V. S. lo que interessa en que esta Ciutat se fassé comerciabile, y per est effecte que sie franca de drets; puix ab aqueix medi se invitarán tant los de aquest Principat, com los de fora Regne,

aportar les mercaderies de sas terras, y peral retorn recambiaràn, y esmerfaràn los diners ab les proprias de aquest pais, ab que se promet Barcelona, que dins poch temps participarà les riquesas, y multiplicarà los augments que per aqueix medi han conseguit moltes altres.

2 Y per quant esta franquesa no pot ser general en totes les mercaderies, per aver menester la Ciutat tots anys 140000 ₧. les quals se han de trauer dels drets, per no tenir la Ciutat altres havers, se proposa à V.S. vn nou medi, ab que pora gosar la Ciutat dita franquesa, y tenir tots anys ditas 140000 ₧. posant, es à saber 17. reals de dret sobre la carrega del vi, à mes dels 23. reals que vuy si troban imposats, y afranquint totes les demes mercaderies, que entren, y ixen per los portals, menos les forasteras, aquellas, es à saber, que també se fabrican en esta Ciutat, en les quals se considera esser convenient imposar 10 ₧. per lliure de entrada.

3 Digne es de tota estimació lo zel de la persona procura los interessos de V.S. y conveniencias publicas, y privadas de esta Ciutat: pero com se consideran concorrer algunes rahons de inconvenient, no pot dissimular la obligació, y afechte de vn fill de esta Ciutat posarles à la consideració de V.S.

A Pe-

Barcelona?
S. XVII?

4 Perillosa cosa es estada sempre en las Ciutats la introduccio de novedats, per ser estas de si suspitosas, no sols en les coses indiferents, pero també en las que de si son bones, y dignes de ser entesas, y sabudas, y ocasionan de ordinari alteracions en los pobles, servint mes pera confusio, y ruina, que per redres, y melioracio de la Republica, *Novarū enim rerum studium, com diguè Aristotil, Sapius Rempublicam labefactare solet, quam eam aliqua ex parte meliorem reddere, & plerumque inopinata turbant populos, & actus impediunt.*

5 Segura seria la alteració en los naturals desta Ciutat, Vilas, y Llochs de est Principat, sis posave en execució la nova imposició de dit dret; y sino, digau la experiencia dels anys passats, que sabent se tractava de la mateixa imposició de dit dret, acudiren los Sindichs de moltes, y diferents Villes, y ben intencionades personas particulars, y ab repetides, y multiplicades suplicas representaren los inconvenients se seguirie à dita resolució, y quant danyosa seria al bè publich, causant al Savi Consell de Cent, y molt Illustres Senyors Consellers que à les hores eren les molestias que se experimentaren, y vuy duran les memories.

6 Nos pot negar seria gran vtilitat de esta Ciutat, se reconvalidás lo comerç, y negoci de tants anys à esta part desvalgut; y que ab aqueix medi seria rica, y poderosa, y se gosarian las comoditats, y augments que per ell han alcançat Genova, Marsella, Liorna, Venecia, y altres Ciutats del mon.

7 Pero es cosa certa, que lo medi proposat, no es bastant pera poderse conseguir dit effecte; per quant encara que se impose dit dret, no restaran les mercaderies francas de tots drets, ans be quedaran los majors, com son dret de General, de Guerra, de Contrabando, y de Cops.

8 Quedará axi mateix en peu los drets de Imperiatge, y de la Lleuda, sens ques pugan extinguir, per ser aquell de la Llotge del mar, y aquest de diferents particulars, per gracia dos ne ha fet sa Magestat (que Deu guarde) axi que son patri-

3
 monials de vns, y altres: y en cara que ab dit paper en lo num. 11. se diga que lo arrendador del dit nou dret, se obligarà en pagar, y ajustar-se ab los arrendadors que vuy se troban dels dits drets de Lleuda, y Impaliatge, restant la Ciutat franca, y libera de aquells; no es cosa que pugua prometre, y assegurar à la Ciutat, per depenjar dit ajust de aliena voluntat, y no merament del arrendador del dret del vi.

9 Y es cosa molt contingent, que encara que los arrendadors que vuy son se ajustassen voluntariament ab lo arrendador del dit dret, no si ajustarian los altres que per temps feràn.

10 Y enquant al dret de Impaliatge ja es mes dificil lo dit ajust, per haver-se resolt en la Llotge de la present Ciutat en lo consell se tingué, y celebrà als 3. de Juliol del corrent any 1673. que nos donàs la ma à dit medi, y proposat ajust.

11 Axi, que imposant la Ciutat dit dret sobre lo vi, se exposaria à tenir vnes continuas molestias sobre dits drets de Lleuda, y Impaliatge, y sots restaria extinguit lo dret de la Ciutat de sis diners per lliure: no restant extinguit los dits drets de General, Guerra, Contrabando, y Cops encara q se extinguesca lo dit dret de la Ciutat de sis diners per lliure, no alcançarà esta Ciutat lo fi desitjat del comerç, y del negoci.

12 Perque es cosa ben notoria, sens admetter genero de dificultat, ni dupte, que lo no venir los forasters à comerciar, y portar las robas, y mercaderies à esta Ciutat, y à frequentar lo negoci, no es per lo dret de sis diners per lliure de la Ciutat, ni per la Lleuda, y Impaliatge, sino per los demes de General, Guerra, Contrabando, y Cops per algunes vexacions que se experimenta fan los exactors dels dits drets, valentse de qualsevols pretextos per fer aprehensió de les mercaderies; y zelant la exactió, procuran mirar las tillas, per induhir contrafactió en la gabella.

13 Y estos son los ganxets del Moll, que teman los forasters, y se diu exceptuan los asseguradors en les seguretats fan de les embarcacions se trametan à esta Ciutat, nis pot dir,

4

que per los drets de la Ciutat se hajan fet may violencias algunes, y rares vegades, y no sens havery manifest frau se ha arribat al segrest, que vfan los demès exactors.

14 Y encara ques considere algun abus en la averiguació del que entre, y ix de la present Ciutat per fet de alguns officials, molt be se pot prometre lo remey que se està actualment procurant en virtut de deliberació presa en lo savi Cōsell de Cent als 3. de juliol del corrēt any 1673. ab lo qual cessarā les molestias, sens haverse de valer del medi proposat.

15 Y axi restant en son estat los dits drets de General, Guerra, Contrabando, y Cops, encara que se llevē los demès, no cessarā los embargos, y ganxets del Moll, que temen los forasters, durarā la causa q̄ impossibilita lo negoci, y restarā Barcelona carregada de vn nou dret tant excessiu sens comers axi com antes, y sens gozar de les conveniencies ques prometen ab dit arbitre.

16 No conseguintse lo benefici de comers, no porta en si vtilitat alguna lo dit medi, ni per lo comu, ni per lo particular: per lo comu, per quant encara que tindria la Ciutat vint milia lliures mes del que vuy vtilan los arrendaments, axo no es ganancia, ni vtilitat, sino posar vn nou vectigal a sos Ciutadans: lucros, y augment, que sens arbitrar molt, los poria fer si ho permetia lo politich, y economico govern de la Republica, segons lo qual, los lucros, y conveniencies de vna Ciutat, se han de adquirir sens onerar, y pechar en desmasia los Ciutadans, porque com diu Plutarco, per aquest intent las Republicas deuen *tondere, & non deglubere.*

17 Per lo particular menos, porque si be se aliviarian de pagar lo dret de la Ciutat per les demès mercaderies, axo seria alivio per les persones acomodades, no per lo vulgar de la Ciutat, qui, lo mes que gasta, es, Pa, y Vi, y no en robes, y altres mercaderies; axi que en respecte del vulgo, y del comu de la Ciutat, no seria compensable la franquesa q̄ tindria per raho de les demès mercaderies, ab lo dret que haurian de pagar per lo Vi, havent de pagar molt mes per lo que gastarian de Vi, del que pagarian, no sent dit dret, per altres mercaderies.

18 Ans

5

18 Ans bèn resultarian molts inconvenients notoris ; lo primer, la certitut de imposar vn dret tant considerable ab la contingencia de la duració, ensenya la experiència en semblants imposicions, per les necessitats, y ocurrencias se ofeixen cada dia à nostra Ciutat.

19 Lo segon, lo vniversal desconuelo que tindrian los pobres, y lo comu de la Ciutat, carregantlos la imposició, y drets sobre vn manteniment tant necessari, y quotidia.

20 Lo tercer, la desigualtat gran que ocasionaria entre la pobre gent de esta Ciutat, y les persones acomodades recayent la carrega del dit dret sobre les espatlles del pobre ; y lo alivio del afranquiment de las demès mercaderias en favor de les persones acomodades, y poderoses, per ser estas las que gastan lo mes en coses voluntaries, y superflues ; y los pobres en lo vi, com à propri aliment, y ensenya la experiència, que per deu carregas de vi bo, y de major preu (ques lo vi que gasta la gent acomodada) sen venen passades de sinquant carregas de comu, y de baix preu, ques lo vi que gastan los pobres, y lo vulgo, y manesteròs de la Ciutat, lo que es contra tota rahò, y dret, com diguè Iustiniانو : *Nec enim sustinemus aliorum onus ad alios transferrì.*

21 Lo quart, per ser contra tota disposició, y governi politich de vna Ciutat ben governada, porque se ha sempre de procurar que los manteniments comuns, y necessaris, per lo viure sien franchs de totas imposicions, y drets ; y axi essent lo vi mantiment tant comu, y necessari, particularment per los pobres, y menesterosos, quey ha infinits, que ab sol Pa, y Vi passen la vida, se deu sempre procurar à exonerar lo de imposicions, y no carregarlo ab vn dret tât excessiu, com se proposa, vigilancia que te la Ciutat en totas ocasions.

22 Lo quint, los litigis grans, y gastos, se ocasionarian à la Ciutat, porque essent lo dret del Vi tant gran, los Ecclesiastichs, y demès exempts esforçarian ab tot cuidado la pretensió tenen de poder entrar liberament à efecte de vendre en la present Ciutat tot lo Vi de sas cullitas sens pagar dret algu ; dany prou considerable, y ques deu procurar evitar ab totas veras. Lo

23 Lo fisè, per los molts fraus, que se seguirian, que essent tant gran lo benefici de no pagar dret se ferian molts arbitres per entrar vi sens denunciarlo; y se tindrian cadal dia empenyos per la exaccio de dits drets.

24 Lo setè, lo perjudici gran se ocasionaria a la Ciutat, per los abusos se farian de vendre vi, fora dels murs, y cerca la present Ciutat, y per racons, conforme se experimenta en la carn, y altres manteniments, que per lo benefici de la exempció del dret se venen comunament, y van à comprar los particulars desta Ciutat, no obstant la imposició de algunes penas.

25 A mes destos concorren molts altres inconvenients que la intelligencia de V. S. sabrà molt millor comprendre; y per escusar molestia se passen en silenci.

26 Si donchs no se cõsidera utilitat alguna en abraçar lo dit medi, ans be resultan los sobredits inconvenients, y molts altres; qui dubta que no posarà V. S. ni lo Savi Consell de Cent en execució la nova imposició de dit dret, perque novedats com estas, nos deuen constituir sens evident utilitat, com ho enseña Vlpiano, dient: *In rebus novis constituendis evidens esse utilitas debet, ut recedatur ab eo iure, quod diu equum visum est.*

27 Que molt, que se dissuadesca à V. S. lo posar en execució lo arbitre proposat, quant se veu manifestament, que en aquell se simula lo benefici comu, y se tracta de fer lo particular dels mateixos que se ofereixen pendrer lo arrendamēt de dit dret, perque per dit arrendament ofereixen donar cent quaranta mil lliuras a la Ciutat, y pagar los drets de Lleuda, y Impaliatge, que son lo de Lleuda sis mil setecentas y vna lliura; lo de Impaliatge quatre mil siscentas lliuras; y ab tot onze mil trescentas y vna lliura; y es cert, que posant-se coranta reals de dret en la carrega del vi, importarà dit dret cada any passadas de doscentas mil lliuras, ans mes que menos; per constar ab la experiencia dels anys passats, y dels llibres de credensas que cada any entran à esta Ciutat, passades de sinquanta mil carregas de vi, que pagan dret, sens las que entran francas, y sens lo ayguardent, y vinagre,

nagre, les quals sinquanta mil carregas de vi, à rahó de quaranta reals per carrega importan doscentas mil lliures, y per conseguent oferintle ab dit paper donar cent quaranta mil lliures, y pagar los drets de Llcuda, y Impaliatge, que ajustats à dita quantitat, fan la suma de cent sinquanta y vn mil trescentas y vna lliura, restan en benefici del arrendador coranta vuyt mil sis centas norāta nou lliures per cada any, sens lo que li resultarà del dret de la ayguardent, y vinagre, y del sobre plus del vi blanch, ques cola considerable, ab ques veu à la clara, que ab las esperanças prometendel comers, y be publich, y de fer rica esta Ciutat, y sos naturals tractan sols de fer sos lucros, y ganancias sobre la mateixa Ciutat, y arbitre que proposan.

28 Lo zel de la conveniencia publica, y augments desta Ciutat, seria en proposar à V.S. arbitre, y medi ab que lo diner desta Provincia no isqués fora de Catalunya, lo que seria, si los naturals se aplicaven, y ingeniaven, y los mercaders fossen mercaders transportant los materials desta Provincia à diferents Regnes, y no llimitant la negociació à sols arrendaments, que de esta manera, no sols no eixiria lo diner de Catalunya, pero encara entrarian moltes quantitas en ella, per produhir esta nostra terra mes materials que ningun altre, com tenen considerat los forasters, y naturals, concordant vnanimes, y conformes, que si la natural fertilitat desta Provincia situada en tan apacible Clima, y dilatada Ribera fos ajudada de la art, y aplicació, foren sos naturals los mes richs, y poderosos del mon.

29 La veritat destas rahons, la recta intenció, y desinteressat affecte de qui les proposa, aporta en si carta de recomendació, porque V.S. las admete, que, *nullus fidelior ad consulendum esse potest, quam qui non tua, sed te diligit*, com diguè Sant Gregori: V. S. se servirà considerarho ab la acostumada atenció, ques ben cert, que del bon zel, y prudencia de V.S. exirà la resolució mes acertada.